

otroka v češko šolo! 4. Izobrazuj se! 5. Delaj! 6. Bodi plemenit človek! 7. Pokoravaj se narodni disciplini! 8. Bodi dober gospodar! 9. Svoji k svojim! 10. Varuj si zdravje!

Kako delujejo na Nemškem za ljudske knjižnice. Na Nemškem se je ustanovilo posebno društvo književnikov in pesnikov, ki imajo namen, podpirati ljudske knjižnice. Ljudske knjižnice plačajo društvu nekaj malega na leto, za kar dobivajo na leto najboljše produkte nemške literature. Prvo leto je dobilo 500 knjižnic po 35 knjig, drugo leto 750 knjižnic po 40, a letos vsaka knjižnica po 42 knjig, tedaj skupno 31.500 knjig.

Popravek. Gdč. Buhova je nastavljena na c. kr. rudniški šoli v Idriji kot definitivna učiteljica, ne pa kot provizorična, kakor smo zadnjič pomotoma poročali.

Slovenska Šolska Matica. Knjige „Slovenske šolske Matice“ za l. 1906. bodo kmalu dotiskane. Da moremo o pravem času sestaviti in natisniti tudi imenik članov, prosimo p. n. gg. poverjenike, ki nam še niso naznanili letošnjih članov, da to nemudoma store. V isti namen prosimo p. n. učitelje in učiteljice, da čim prej oglašajo svoj pristop pri svojih poverjenikih. — Častno bi bilo za naš stan, da se tudi letos pomnoži število Matičarjev.

Odbor.

Razgled po šolskem svetu.

— **Hrvaška družba sv. Cirila in Metoda za Istro** je imela v zadnjih letih 65.490 K 52 h dohodkov in 47.953 K 96 h izdatkov, torej 17.537 K 56 h prebitka. Družba vzdržuje 12 enorazrednic, 3 dvorazrednice in 1 štirirazrednico.

— **Bosanski učitelji na Dunaju.** Učiteljska deputacija iz Bosne je 15. t. m. odpotovala na Dunaj, da predloži finančnemu ministru Burianu in eventualno še cesarju svoje zahteve glede izboljšanja učiteljskih plač.

— **Stolica za madjarski jezik na belgrajskem vseučilišču.** „Budapesti Hiraput“ poročajo iz Beograda, da namestila srbska učna uprava ustanoviti na belgrajskem vseučilišču stolico za madjarski jezik.

— **Pouk o čiščenju zob** so uvedli v londonskih šolah. Šolsko mladino poučujejo vsako jutro, kako morajo rabiti ščetko za zobe. Učiteljstvo vestno pazi na to, če si znajo otroci res čistiti zobe.

— **8000 poljskih dijakov** se je letos vpisalo na varšavsko vseučilišče.

— **Nova poljska gimnazija.** V Lodzu je bila slovesno otvorjena poljska gimnazija, ki jo je ustanovilo poljsko društvo. Gimnazija ima sedaj štiri razrede in šteje že 270 učencev.

— **Nemška šola v Pulju.** V proračunskem odseku je povedal naučni minister Marchet, da začne dela za novo poslopje nemške šole v Pulju še letos, dozidana bo šola do početka šolskega leta 1907/08. Stalo bo to šolsko poslopje 140.550 K — Vidi se, kako vlada skrbi za Nemce v nemških deželah. Kako sovražno stoji nasproti slovenskim šolam, vemo dobro n. pr. iz žalostne zgodovine slovenske mestne šole v Gorici. — Nemec pošilja svoje otroke v čedna poslopja v šolo, za Slovence v Gorici pa je še vedno na razpolago le — stara vojašnica!

— **Boj za srednje šole v Gorici z deželima kot učnima jezikoma** je popolnoma prenehal. „Soča“ piše glede tega: Samo kadar zboruje goriški deželni zbor, se čuje kako interpelacije ali kak predlog o tej stvari, potem pa je vse tiho, in srednje šole so še vedno take kot prej. Nihče se ne zgane, niti ene besedice se ne čuje več. Železnica nam je dovela v Gorico mnogo nemškega življa in ga nam še dovede. Toliko ga bo še kasneje, da ne vemo, če bo mogoče kdaj kasneje priti do srednjih šol v Gorici z deželima kot učnima jezikoma. Vlada ščiti Nemce povsod in kako! In kar hipoma se utegne zgoditi, da bi se z vso silo upirala uvedbi deželnih jezikov za pouk na naših srednjih šolah, češ, kam pojdrjo pa ti Nemci, ki so tudi domačini! Če bo to vprašanje spalo tako naprej kakor sedaj, bo kasneje zaman ves boj z vlado. Glavna krivda zadeva vedno Lahe, kateri, kakor smo že stokrat pribili, rajši sami trpijo, kot da bi Slovence kaj privoščili. Narodno sovraštvo Lahov je velika ovira, da se ne more rešiti to šolsko vprašanje v korist deželanov obeh narodnostij. Sedaj pridejo pa še druge ovire, in posledica — razširjevanje Nemcev! — Nazadnje pa še — nadškofova gimnazija!

— **Šole na Bolgarskem, v Bosni in Hercegovini.** Sarajevska „Srbska Riječ“ je priobčila zanimivo statistiko o šolah v Bosni in Hercegovini ter napravila paralelo s statistiko bolgarskih šol. „Naša domovina in kneževina Bolgarska“ — piše omenjeni list — sta pričeli v istem letu „kulturno“ napredovati, t. j. živeti po evropsko. Ker se vedno poudarja, da se kultura kake dežele najlažje ocenjuje po številu osnovnih šol, hočemo pustiti, da govore številke in ne pišemo nikakega komentarja. — Tekom 28-letnega „kultiviranja“ je odprla bolgarska vlada 4700 osnovnih šol, dočim smo mi v Bosni in Hercegovini osrečeni le z 250 šolami! Bolgarska z vztočno Rumunijo imata 4.050.000 prebivalcev na 96.345 km². Ena šola pride torej na 862 prebivalcev ali na 20 km². Bosna in Hercegovina imata 1.750.000 prebivalcev na 51.028 km². Potemtakem prihaja pri nas ena šola na 7000 prebivalcev ali na 204 km². Številke govore!

— **Nadškofova gimnazija v Gorici.** Nadškof in knez dr. Sedej je obljubil v svojem slovitim pastirskem listu, da ustanovi s pomočjo ljudstva malo semenišče z gimnazijo. — Kakor čujemo, otvorijo prvi razred nadškofovega gimnazija že s prihodnjim šolskim letom. Pouk bo nemški. Razred se otvori v Böckmanovi obsežni vili, ki jo je bil kupil že rajni Missia v take namene.

— **Nemška šola v Ormožu** ima letos 224 otrok. Na novo jih je vstopilo 54. Če se pomisli, da šteje Ormož okoli 590 takozvanih Nemcev — se vidi iz tega, kako se ponemčujejo štajerski Slovenci!

— **Italijansko šolstvo v inozemstvu.** V proračunu italijanskega ministrstva za zunanje zadeve je stavljena tudi vsota 1.125.000 lir za vzdrževanje italijanskih šol v inozemstvu. Za te šole skrbi tudi društvo „Dante Alighieri“. Šole ki jih podpira to društvo, obiskuje 76 000 otrok. Teh podpor sta deležna tudi Istra in Dalmacija.

Listnica uredništva.

Čeprav smo tudi danes priredili dve strani priloge, smo morali nekaj stvari odložiti za prihodnjš. — Na razne napade zadnjih dni od poklicanih in nepoklicanih strani odgovorim, ko uredimo zadevo med seboj. Prosim manjše naglice in malo potrpljenja!

E. Gangl.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 2550.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli na Erzelju se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 20. novembra 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnizdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 19. oktobra 1906.

St. 1453.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu nad Cerknico se razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 6. novembra 1906.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 19. oktobra 1906.

Štajersko.

V političnem okraju Celje se sledeče službe učiteljev in učiteljic stalno, oziroma začasno popolnijo:

1. na petrazredni deški ljudski šoli v Trbovljah-Vode, II. krajni razred (krajni šolski svet Trbovlje) mesto učitelja,
2. na štirirazredni dekliški ljudski šoli na Hrastniku, II. krajni razred, 2 mesti učiteljice,
3. na štirirazredni ljudski šoli v Mozirji, II. krajni razred, mesto učitelja oziroma učiteljice, (stalni učitelj dobi na leto 72 K za stanarino),
4. na k ljudski šoli v St. Juriju ob Tab. spadajoči šolski podružnici na Ojstrici, III. krajni razred, (ena soba kot prosto stanovanje) mesto učitelja.

Prošniki za te službe imajo pravilno opremljene prošnje vložiti predpisanim uradnim potem do dne 10. novembra 1906 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Celje, dne 1. oktobra 1906.